

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Sacerdotii Origine & Præstantia - Variis item Industriis, & Praxibus, quibus Sacerdotes boni ad Dei gloriam suámque & Proximi salutem promovendam sunt usi ; Malorum Qvoque Sacerdotum infelici interitu, radicibus, & remediis Cui etiam Compendium Ritualis, ea, quæ pro commodiori Sacramentorum & ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1681

Exempla Religionis erga Deum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48600](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48600)

Exempla Religionis erga DEUM.

I. Quantopere hæc virtus, cuius Officium est, debitum DEO cultum tribuere, Sacerdotibus conveniat, vel ex ipso illius officio satis colligitur, quod aliud non est, quam ea, quæ ad Cultum DEI pertineat, devotè ac reverenter perage-
re, atque ut ab aliis etiam simili modo peragantur, studiosè
efficere, unde ab Apostolo *Homo DEI* vocatur, id est, homo,
qui suus esse desijt, & totus DEI est, totusque in hoc positus,
ut DEI honorem, gloriam, & regnum in omnibus propu-
get, & promoveat, ut sacrum illud ministerium, quod *DEI*
invenire sumpsit, DEI devotione consumatur, atque id, quod
ab eodem indignus accepit, eidem subjectus impendat; id
quod in sequentibus præcipuè occasionibus exequi debet.

II. Prima & præcipua occasio est in SS. Missæ Sacrificio
rite offerendo, cum enim Sacrificia sint protestatio quædam
supremæ excellentiæ & potestatis, quam DEUS in vitam &
mortem nostram habet, meritò hunc cultum præ aliis semper
requirit ab hominibus DEUS, nunc verò in novo Testa-
mento tantò æquius, ardentiusque requirit, quantò præstan-
tius, sibi que acceptius Sacrificium per Filium suum instituit,
quodque multiplicium Sacrificiorum in veteri Testamento
non sine magno labore & molestia offerri solitorum substi-
tuit, id quod pulchrè B. Algerus l. 2. de Sacram. c. 3. insinua-
vit licens: *Multiplicitatem Sacrificiorum veterum singu-
lariæ sus Sacrificiis abbrevians, occupationem nobis ex-
teriorum minuit, beneficiorum nobis gratiam multiplica-
vit, uno unico suo Sacrificio remissionem, redemptionem
que nobis faciens peccatorum, profectumque fidei, ceterarum-
que virtutum, & ad vitam æternam perducens. Ceterarum
omnium hostiarum vim & dignitatem magnitudinè sua &
prestanti dignitate obruit. Hic holocaustum, hic hostia
pacifica, hic propitiatorium Sacrificium continetur. Unde
singularis semper Sacerdotum in hoc Sacrificio offerendo
fervor extitit.*

S. Laurentius Justinianus, ex quo die factus est Sacerdos,
notidie Missam celebra vit, nisi valetudine impediretur, di-
cebatque, qui, cum posset Domino suo frui, non frueretur,
facile

facile declarare, se Domini sui curam non habere. Vit. 8. Jan.

S. Thomas Aquinas solebat non tantum quotidie Missam offerre, sed etiam aliam audiebat, cui ut plurimum ipse ministrabat. Sub ipso autem Sacrificio, tanti Sacramenti amore ebrius non raro in DEUM rapiebatur totus lacrymis infusus. Sur. 7. Mart.

S. Antoninus Archiepiscopus Florentinus etiam quotiescunque tum ipsemet sacrificabat, tum alteri Sacrificio devotus stabat. Vit. 2. Maij.

S. Benno Episcopus Misnensis nunquam sicis oculis Missæ Sacrificium offerre visus est. Vit. 16. Jun.

Leo Pontifex III. hujus nominis interdum uno die septem aliquando novies celebrabat, teste Strabone de div. offic. par.

S. Cajetanus plerumque horas octonas in præparatione Sacrificii Missæ impendebat, & tum primum præparato confessione ad Altare accedebat. Rho. l. 3. virt. c. 1. n. 1.

S. Ignatius Lojola dicendo Missam adeo inflammabatur, ut tota facies ejus instar cancri cocti ruberet, tantoque calore æstuabat, ut quandoque ab altari alienis manibus depositus, in cubiculum debuerit, unde nisi validis esset viribus portendere non poterat. Lancizius opusc. 13. n. 52.

S. Franciscus Borgias iter faciens, ad duo nonnumquam milliaria à via decedere, non dubitabat, & diversarum inmoderata libenter supportabat, dum sacris operari possent liceret. Quotidie confessus rem divinam faciebat, non habuere copiosis lacrymis id præstare solitus. Vit. l. 4. n. 12. & 13.

Stanislaus Hofius Cardinalis usque ad decrepitam ætatem quotidie Missam dicebat, aut audiebat. Ante Missam nunquam negotiis operam dare volebat, sed soli meditari vacabat. Quamobrem in ipso sæpe diluculo, qualescunque tandem cælum esset, ad Ecclesiam accedere solebat, cum aliquando Medicus malum esse aërem diceret, respondit, quod DEUS bonus est, qui utique juvabit. Vita c. 16. & 19.

P. Franciscus Suarez è Societate JESU sacris quotidie vacabat, nec se aut per viarum molestiam, aut Hereticorum locorum periculum absterri patiēbatur. Dicenti vero, quod laboriosum esse, quotidie sacrum facere, minime respondit, quæ enim alia hora in vita nostra plenior est solatio.

ere. *De voluptatis? eâ quoties carere cogor, exarescit animus di-*
vinâ dulcedine destitutus. Vita to. de Angel. præfixa.

III. Secunda occasio est in horis Canonicis piè & devotè
 recitandis; ad quod officium quia Sacerdotes specialiter sunt
 ordinati, meritò quoque illi præ aliis salubrem S. Bernardi
 in Cant. adhortationem applicare debent. *Vnde vos*
meos, dilectissimi, purè semper, & strenuè divinis interesse
debeatis: strenuè quidem, ut, sicut reverenter, ita & ala-
riter Domino assistatis, non pigri, non somnolenti, non osci-
antes, non parcentes vocibus, non præcidentes verba dimi-
ntia, non integra transilientes, non fractis & remissis vocibus
multebris quiddam balda de nare sonantes, sed virili, ut di-
vine scripturæ est, sonitu & affectu voces S. Spiritus deprecantes.
officiè pure vero, ut nihil aliud, dum psallitis, quàm quod psalli-
rationis, cogitetis. Spiritus sanctus illâ horâ gratiarum non re-
prehenst, quidquid aliud, quàm debes, neglecto eo, quod debes,
n. & voluntatis; quo in genere multi iterum Sacerdotes præclara
exempla reliquerunt.

S. Augustinus horas Canonicas, sepositis omnibus nego-
 tiis, ingenti pietate exolvere satagebat; ad has tempus op-
 portunum, otiumque deligebat, in eo reddendo velut sub
 melioris vitæ initium, officium divinum audiendo, frequen-
 ter lacrymis perfundebatur. Ac semel dantaxat negotiorum
 mole obrutus, Completorij recitandi oblitus fuisse fertur,
 postmodum paulò post Diabolum cum oblongiore scheda obvium
 , non habuit, quem cum pro imperio rogasset, quidnam in illa
 scheda scriptum ferret? & oblivionem suam observasset, mox dolore
 in conceptu persolvit preces, sicque effecit, ut erratum illud ex
 scheda evanesceret. Vita l. 3. c. 33.

S. Carolus Borromæus, licet in aliis etiam orationibus
 lectis, nocturnaque frequentissimus fuerit, horas tamen Canonicas
 , cum semper flexis genibus recitavit. Vita per Franciscum Pluianum
 scripta, c. 20.

S. Vincentius Ordinis Prædicatorum, cum non posset of-
 ficiè divinum ultima ætutudinis die persolvere, curabat id
 lectum per socium recitari, cumque socius Laudes persol-
 verens ad illa ultimi Psalmi verba: *Omnis spiritus laudet Do-*
minum: pervenisset, sæpius ea Vincentius cum jubilo repe-
dit, spiritum emisit. Marchant. in hort. Past. tr. 3. lect. 14.

S. Franciscus Xaverius pro attentione comparanda, ad singulas horas officij divini hymnum *Veni Sancte Spiritus* recitabat, & quidem tanto fervore, ut ei cor in pectore reperire, animusque deficere videretur. Libentius autem in locis ædibus, quàm aliis in locis orabat, eò quòd crederet, DEUM benignius audire orantes. Vita l. 6. c. 5.

P. Petrus Faber è Societate JESU ad continendam in modia mentem consequentes industrias adhibebat. 1. P. Petrus orationis sæpe in memoriam revocabat, & paulo post omnia negotia disponebat. 2. In ipsa oratione post quosdam Psalmos dicebat: Pater cælestis, da mihi spiritum bonum, & ad malum; illum quidem omnia verba pronunciantem, sed verò evagationes observantem. 3. Imperabat animam, vel in uno psalmo sine evagatione persisteret; id si accideret ad alium dein simili cum pacto progressus est. Perfectam modicam munere, nisi ex sententia, votòque succederet, suscipiendum esse dolorem agebat, sed quietum, qui perpetuus, & ad novum usque tempus Psalmicæ daret. Ex quibus industriis illæ suavitates ac dulcedines, quibus tanquam in pectore do pabulo se recreabat, ortum habebant; negabat enim terra miraculum fieri posse, ut qui nullo precandi desiderio fame, nisi tum, cum constitutum precationi tempus adhiberetur, incitatur, is solidiorem ex ea gustum, voluptatem percipiat. Histor. Soc. l. 3. n. 35.

Jacobus Merlohorstius Parochus ægerimè ferebat precationem, & nimia celeritate concitatum cantum Horarum, & precationum, quem, cum emendare non posset, ne precationem probare videretur, abesse malebat; summam adhibebat precationem, ut animam diu antè præpararet, & contra repetitionem evagationem præmuniret. Inscriserat Breviario sub quibusdam sententias: *Si cor non orat, in vanum lingua laborat. & DEUM orationem præpara animam tuam, & noli esse qui præparat, & tentans DEUM. Illius est oratio perfecta, cujus & præparatio, & clamor & lingua, & actus, & sermo, & vita, & cogitatio.* Cassiod. sup. psalm. Et illud Isidori l. 2. c. 8. *Oratio ceterum est, non labiorum; neque enim verba deprecantis DEUM præparat, sed orantis cor aspicit; melius est cum silentio de corde sine sono vocis, quam solis verbis sine intuitu mentis.*

hanc hasce considerationes sæpe considerabat, ut tantò
 majori cum devotione horas diceret. 1. Considera DEI
 potentiam, ejusque præstantiam tibi propone, & quomodo
 omnis spiritus laudet Dominum, & omnia opera benedicant
 & amulare. 2. Te constitutum, ut pro Magistratu Ec-
 clesiastico & Politico, pro Amicis & Inimicis pro Sæculari-
 bus distractis, Captivis, Infantibus de Baptismo, & aliis de
 periclitantibus, pro vivis & defunctis DEUM ores,
 ut eam sit proinde æquum, ut devotè id facias. 3. Ad finem
 Regalorum Psalmorum sub *Gloria Patri* singulariter recol-
 lege animum, SS. Trinitatem intimo corde lauda, reveren-
 ter adora, desiderans in te sentire affectus, quos Psalmi varios
 suggerunt, velut amoris in DEUM, Doloris de pec-
 catis, Laudis divinæ potentæ, Sapientiæ, Bonitatis &c. Ad-
 iacquiritionis Gratiarum actionis. 4. Quanto pietatis affectu
 & gaudio spiritus horas legere posses, si curares
 fallere sapienter, id est, si intellectui Psalmorum, quos Spi-
 ritus S. dictavit, devotè intenderes, ut eos non tanquam à
 quibusdam prophetis compositos, sed velut à te editos, quasi orationem
 tuam propriam, profunda cordis compunctione depromeres, vel
 ad tuam Personam æstimares esse directos, quos viri
 sancti magno affectu & fructu recitare soliti sunt. O quàm
 abunde multiplicet DEO, ea, quæ ipse inspiravit, ut ijs postulare nos fa-
 ceret gemitibus inenarrabilibus, recitari quandoque cum
 lacrimis & risu, aut saltem vanis cogitationibus, id est, sordi-
 bus sacratissima verba, quibus longè major, quàm Sanctorum
 reliquijs veneratio debetur, misceri! Quàm Sanctis displi-
 ceat, verba, quibus ipsi DEUM tam seriò & sedulò honorâ-
 runt, ea per te inhonorari, & quasi prophanari, iisque vanas
 carnales cogitationes misceri, ut fiat detestabile illud: *Vo-*
cabunt hic labijs me honorat, cor autem eorum longè est à me.
 DEUM ad hoc tibi de suo Patrimonio largiri alimenta, ut
 id officium sibi præstes, & quàm turpe in eo negligentè
 & negligenter! Sanè si audias servus nequam & fraudulentus, quo-
 modo effugies iram Supremi Patrisfamilias? 6. Oratio-
 nem canalem esse, quo ad nos DEI gratia derivatur, & quàm
 turpe, illam tibi fieri per negligentiam in peccatum, & gra-
 vè detrimentum! Vita c. 19

P. Ludovicus de Ponte horas Canonicas, si poterat, sem-

per coram Vener. Sacramento genibus flexis recitabat. certè, si egredi non poterat, versùs illud recitare solebat. Consueverat etiam raptim interspirare, cum Psalmi suggererent affectum. Vita l. 2. c. 8.

P. Balthasar Alvarez è Societate JESU suas horas cum magna quiete & reverentia, & in recollecto loco, ut cordinationes fugeret, recitavit: nunquam est visus in itinere transitu orare, nec deambulans, sed per multos annos in cubiculo cubiculo genuflexus id recitabat. Ordinariè orabatur, ut diutius orare, atque in sensis, quæ DEUS commovet, cavere, ac frui posset. Vita c. 6.

P. Leonardus Lessius è Societate JESU ad horas vacantes non secùs, quàm ad laborum solamen, placidam quietem se conferebat. Singulorum Psalmorum literales, allegoricos, & morales sensus intelligebat, & quilibet Psalmus sine affectu & modo fuit conceptus, & omnibus assequabatur, ut singulari cum facilitate & attentione compositam mentem in divino isto officio committeret. Vita c. 10. n. 48.

IV. Tertia occasio est, ut Templum, Altaria, Suppellectilia cum magna munditie & reverentia tractentur, & mundantur; ex altarium namque, sacrarumque suppellectilium ditia, non parùm splendor nostræ Religionis obscurantur, & dórque fidei, quam de divinis mysteriis concipere debent. Quodammodo enim vilipendi videtur divina illa, tractandaque actio, dum vilia sunt, & sordida ista, in quibus mysteria tractari debent. Profectò si mensa pauperum, sicut Hospitem excipientis candido solet lintheo regimine, & fendatur Hospes, quantò major cura nitore habenda mensa, quæ Christum excipit, & cui ab initio Consecratus est Angelus cooperans Sacerdotibus ibidem ministrantibus, ut rectè discurret Marchantius in Virga Aaron. Iest. 19. Quo in genere non desunt iterum insignia Sanctorum ferventium exempla.

S. Carolus Borromæus adeò decorem domus DEI curabat, ut Author compendij vitæ c. 10. dicat, nullam in diolanensi civitate ac Diocesi amplissima Ecclesiam, in qua cui ille manum non apposuerit, aut à fundamentis inexcogitando, aut antiquam restituendo, & ornando prodigiosa

excitabat æstimationis Ecclesiasticis, adeo ut deterfo squallore novam
 are solentem ac splendorem novum summa cum admiratione om-
 ni fugum induerat.

Petrus Aloysius Caraffa Nuntius Apostolicus, quantopere
 as cum decorem æstimârit, & conservare studuerit, claro argu-
 cordamento in Visitatione Diœcesis Leodiensis demonstravit,
 is in auctore apostolica sancivit, ut Tabernaculum
 venerabilis Eucharistiæ, in quo Christus Sponsus adest Ecclē-
 è orationis Sponsæ suæ, interius velo byssino purpureo convescire-
 com, ne intra ligneos asseres contineri videatur Rex gloria in
 tris, qui lucem in cælis habitat inaccessibilem, & est ami-
 ras Cæli lumine sicut vestimento. March. l. c.

Alanus de Solmini hac Episcopus quantopere ædes sacras
 eraretur, verbis satis explicari non potest, inquit Author
 bat, l. 3. c. 20. Si in ijs existeret, suâ modestiâ, oris que ha-
 prus, ad devotionem adstantes excitabat, rarissimè loqueba-
 e & ob, de que rebus valde necessariis: nihil minùs quàm immo-
 cont, stiam & deambulationem in his locis perferre poterat, hu-
 Supel, modi abusu statutâ quoque sub excommunicationis sibi
 ur, & servatæ pœnâ sublato. Si penes ipsum stetisset, hæc templa
 illis in, materialia ex lapide Porphirite & Jaspide extrui, & unde-
 curant, que instar templi Salomonici incurari debuissent. Desi-
 re de, curabat, ut Altaria cum magnificentia exornarentur, pro eo-
 illa, re, decoratione nullis sumptibus Beneficarij parcerent, exi-
 quibus, mans, eorumdem proventus meliùs impendi non posse.
 peris, religionis demum Spiritu ductus, quidquid potuit, fecit, ut
 regi, hæc sacra in eum reducerentur Statum, in quo etiamnum spe-
 vendi, rantur.

De Jacobo Merlohorstio Author vitæ c. 19. testatur, quòd
 Pastore existente Altaria pretiosis palliis vestita, sacra su-
 idem, plex Ciborio, calicibusque aucta, vestes Sacerdotales è tela
 Aar, tantissima elaboratæ fuerint. Nec minùs ornatus, quàm
 ia Sa, manditiæ fuerit Studiosus, lineam Altaris supellectilem lau-
 am & elegantem requisiverit indicem puritatis animi, quam
 El cor, in hominibus sacra synaxi reficiendis DEUS exigit. Ob quam
 tam in, strummenti sacri & Altarium nitorem & elegantiam libenter
 tam, ipsi Metropolitanæ Collegæ in ea Parœcia faciebant.

V. Quarta occasio est, ut Exercitia Religionis, puta Missæ
 dig, celebratio & auditio, Horarum Canonicarum, ubi mos est,
 publica

publica cantatio, Sacramentorum susceptio, Peregrinatio
 sacræ & similia decenter & ordinatè suo tempore perage-
 cùm enim hæc sint publica Religionis nostræ Catholice
 Exercitia, meritò omni studio procurandum est, ut cum
 devotione & reverentia obeantur, quæ majestatem & san-
 tatem dictæ Religionis docet, & ædificationem magis in-
 cientibus, maximè Hæreticis, quàm scandalum parere
 id quod Zelosi Sacerdotes studiosè semper observant
 etiamnum observant.

Alanus de Solmini hæc Episcopus non modò ipse singulis
 cura dies Dominicos & Fèstos observabat, nemini per-
 aures, nisi ob gravissima negotia, quæ dilationem non
 bantur, sed etiam suis Diocesanis insinuavit, rem fieri
 gratam facturos, si pro Visitationibus officiosis diebus
 quàm divino cultui destinatos seligerent. Hinc etiam
 pere laboravit, ut Nundinas hisce diebus eliminaret,
 quos Mercatores ante portam Ecclesiæ merces suas ex-
 se advertit, sanctè indignatus exemplo Christi, mor-
 loco cedere jussit. Ipsum verò officium divinum
 omni, quæ fieri poterat, perfectione perageretur, effu-
 natus est, eùmque in finem diversa statuta fecit. Vita
 c. 20.

Petrus Forerius Canonicus Regularis ita rei divinæ
 promovit, ut diebus operariis etiam templum hominum
 esset frequentissimum, Fèstis verò & Dominicis diebus
 tanta copiâ afflueret Populus, ut plures, quàm quarta
 tra templum manere cogerentur. Univerfa prope
 quor mensibus confessione piaculari peractâ, sacræ me-
 cumbebat, quin haud pauci singulis octiduis id magis
 pietatis sensu & fructu faciebant. Si per modum suppli-
 nis Sancti ejuspiam locus visitaretur, è reliquis omnibus
 rocciani ipsius ex oculorum modestia & devotione
 etiam prorumpente, & ordine, quem servabant, ob-
 dignoscebantur, & infamis reputabatur, qui cauponam
 set ingressus. Vita. l. i. c. 11.

Jacobus Merlohorstius in ipso moræ Pastoralis Mun-
 tio totus in eo fuit, ut eorum Sacramentorum inducere
 quentiam, quibus animæ puritas & gratia vel acquiri
 conservatur. Hinc ad sacrum tribunal quotidie fere

dotibus in æde summa facientibus, pridie verò Festorum aut
 Dominicæ confitentibus operam dabat. Sic inducta in Paro-
 chiam paulatim octavo quoque die Sacræ Communionis fre-
 quentatio, pietas fidelium aucta, concursus ad templum ma-
 gnus & reverentia cultus divini major introducta. Vit. c. 17.

Exempla Religionis erga Christum.

I. Hujus virtutis ardentissimum studium, si ulli alteri, Sa-
 cerdotibus certè præcipuè convenit, tum quia Christus est
 primus & Supremus Sacerdos secundum Ordinem Melchise-
 decb, atque adeò meritò tanquam perfectissimum Exemplar
 illud illis ob oculos versari debet; tum quia idem Christus
 est Fundator Sacerdotij, si ergo Religiosi v. g. meritò ad Fun-
 datorum suum, plùs quàm alij, honorandum & amandum
 obligati creduntur, eò quòd ipse occasio & causa fuerit illo-
 rum bonorum, quæ in Religione participant; facillè patet,
 Sacerdotes quoque tantò magis, quàm alios homines obstri-
 ctos fore ad Christum colendum & diligendù, quantò major
 illis dignitas & utilitas ex Sacerdotij collati beneficio obti-
 git. Unde meritò P. Vincentius Caraffa Societatis nostræ
 Generalis cuidam familiari Sacerdoti in hæc verba scripsit:
*Legi hoc vespere, S. Antonium suis singulariter commen-
 dare solitum, ardentem in Christum amorem. Id ipsum Re-
 verentia Vestra roveo, ut ipsa primùm, tum verò ab ipsa
 ceteri exardescant amore. Et sanè, Pater mi, si amorem
 præcedere debet consultatio & electio eius, quod ad amem,
 consistat, non alium nobis, quàm Dominum IESUM in amo-
 ribus esse debere, quippe cui adsint omnes necessitudinis no-
 stra causa, summæque jura omnia. Quare deceret eum non
 amare duntaxat, sed immensùm amare. Verùm huic nomi-
 ni satisfiit amando, quantum humanitus licet, atque, ut lo-
 quitur Bernardus, ex toto. Etenim, qui dat, quidquid ha-
 bet, nihil sibi facit reliqui, quod ultra donet, atque adeò sine
 fine amat, qui nullum limitem figit amore. Hoc igitur pacto
 acquiescit animus, neque est, quod cupiat aliud. Itaque sæpe
 iteremus hæc sanctas S. P. N. Ignatij voces: Amorem tuum
 solum cum gratia mihi dones: amorem, ut amemus: gra-
 tiam, ut amemur: amare & amari utique sat est, & am-
 plius*

H 7

plius